

ИЗВЕШТАЈ

о пословању слободних зона у Републици Србији за 2012. годину

Правни основ за подношење овог Извештаја садржан је у члану 11. став 4. Закона о слободним зонама („Службени гласник РС”, број 62/06), којим је прописано да министарство надлежно за послове финансија подноси Влади једном годишње извештај о пословању у свим слободним зонама у Републици Србији, са предлогом мера.

Сагласно члану 11. став 1. Закона о слободним зонама, привредна друштва за управљање слободном зоном дужна су да у року од 90 дана по истеку календарске године доставе Управи за слободне зоне годишње извештаје о пословању у слободној зони за претходну годину.

У 2012. години на територији Републике Србије функционисало је девет слободних зона и то: Слободна зона „Пирот”, Слободна зона „Зрењанин”, Слободна зона „Суботица”, Слободна зона „Нови Сад”, „ФАС Слободна зона”, Крагујевац, Слободна зона „Шабац”, Слободна зона „Ужице”, Слободна зона „Смедерево” и Слободна зона „Крушевац”.

Важно је истаћи да су Слободна зона „Смедерево” у Смедереву и Слободна зона „Крушевац” у Крушевцу Решење о давању сагласности за почетак рада дела подручја слободне зоне добили у другој половини 2012. године а да Слободна зона „Свилајнац” у Свилајнцу и Слободна зона „Југ” у Нишу још увек нису почеле са радом.

Привредна друштва за управљање слободним зонама, које су функционисале у 2012. години, у прописаном року доставила су тражене извештаје.

І Капацитети слободних зона

У 2012. години основане су четири слободне зоне и то: Слободна зона „Смедерево” у Смедереву на површини од 100 ha 47 a 79 m², Слободна зона „Свилајнац” у Свилајнцу на површини од 33 ha 03 a 56 m², Слободна зона „Крушевац” у Крушевцу на површини од 64 ha 86 a 84 m² и Слободна зона „Југ” у Нишу на површини од 28 ha 48 a 38 m².

Такође, у 2012. години дошло је до проширења Слободне зоне „Нови Сад” у Новом Саду на површини од 41 ha 87 a 39 m² и Слободне зоне „Зрењанин” у Зрењанину на површини од 91 ha 76 a 01 m².

Површина **Слободне зоне „Пирот”** износи 102 ha 65 a 63 m².

Површина канцеларијског простора у овој слободној зони износи 9.255 m², а затвореног производног простора 121.043 m². Површина затвореног складишног простора износи 46.176 m², а отвореног 475.652 m².

Површина **Слободне зоне „Суботица”** износи 34 ha 83 a 39 m².

Површина канцеларијског простора износи 1.313 m², док је површина затвореног производног простора у овој слободној зони 51.220 m². Површина затвореног складишног простора је 11.200 m², а отвореног складишног простора 6.800 m².

Површина **Слободне зоне „Зрењанин”** износи 98 ha 05 a 48 m².

Површина канцеларијског простора износи 2.238 m², затвореног производног простора 26.153 m², затвореног складишног простора 8.926 m², док је површина отвореног складишног простора 5.120 m².

Подручје **Слободне зоне „Нови Сад”** обухвата територију укупне површине 75 ha 08 a 47 m².

Површина канцеларијског простора износи 1.369 m², затвореног производног простора 203.827 m², док је површина затвореног складишног простора 12.945 m², а отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 7.900 m².

Подручје **Слободне зоне „ФАС Слободна зона”** обухвата територију укупне површине 176 ha 45 a 62 m².

Површина канцеларијског простора износи 39.053 m², затвореног производног простора 302.956 m², затвореног складишног простора 62.960 m², а површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне износи 105.021 m².

Површина **Слободне зоне „Шабац”** износи 42 ha 81 a 41 m².

Површина канцеларијског простора износи 550 m², затвореног производног простора 2.892 m², затвореног складишног простора 12.270 m², а површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне износи 14.000 m².

Површина **Слободне зоне „Ужице”** износи 55 ha 38 a 52 m².

Површина канцеларијског простора износи 2.614 m², затвореног производног простора 290.930 m², затвореног складишног простора 83.150 m², док је површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 177.158 m².

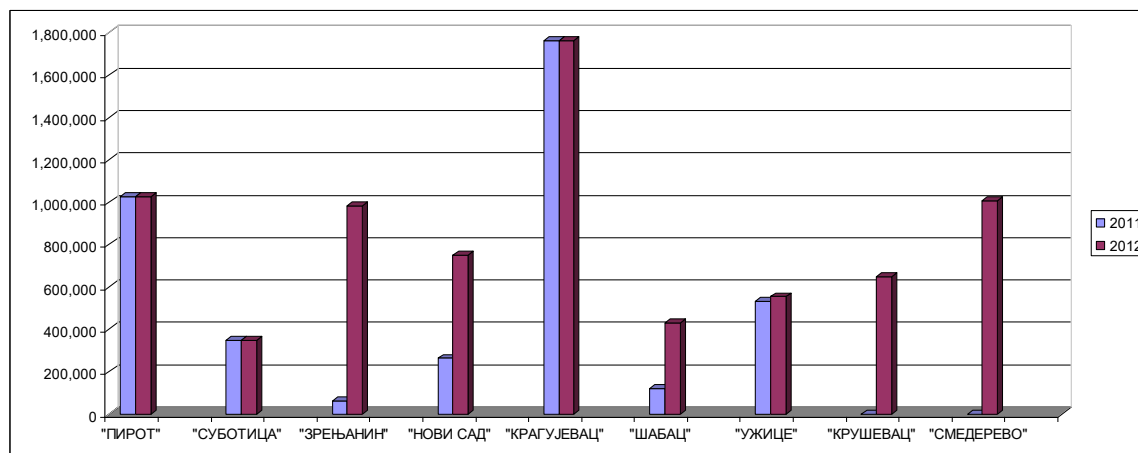
Површина Слободне зоне „Крушевац” износи 64 ha 86 a 84 m².

Површина канцеларијског простора износи 23.136 m², затвореног производног простора 70.968 m², затвореног складишног простора 16.887 m², док је површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 3.965 m².

Површина Слободне зоне „Смедерево” износи 100 ha 47 a 79 m².

Површина канцеларијског простора износи 1.600 m², затвореног производног простора 8.000 m², затвореног складишног простора 2.000 m², док је површина отвореног складишног простора у подручју слободне зоне 3.000 m².

ПОВРШИНА СЛОБОДНЕ ЗОНЕ (у m²)

II Резултати пословања слободних зона

Укупна вредност реализованог промета робе и услуга у 2012. години преко наведених слободних зона износи 2.499.598.474,00 евра. У односу на 2011. годину укупан промет већи је за 95,23%. На пораст промета утицао је пораст увоза робе, репроматеријала и готових производа, као и повећање извоза робе. Увоз робе увећан је за 154,19% у односу на 2011. годину, и то репроматеријала за 187,77%, док је увоз готових производа повећан за 17,40%. Извоз робе увећан је за 60,53% у односу на 2011. годину, док је пласман робе на тржиште Републике Србије увећан за 4,25% у односу на 2011. годину. Вредност пружених услуга у слободним зонама већа је у односу на 2011. годину за 12,94%. На овакав пораст укупне вредности реализованог промета робе и услуга у 2012. години утицао је значајан раст укупне вредности реализованог промета Слободне зоне „Крагујевац” за 1.116,44%, Слободне зоне „Суботица” за 23,37% као и повећање реализованог промета Слободне зоне „Зрењанин” за 576,61%.

Вредност реализованог промета робе износи 2.499.598.474,00 евра и то:

- увоз – 1.445.023.805,00 евра,
- извоз – 890.203.245,00 евра,
- пласман на тржиште Републике Србије – 159.896.986,00 евра.

У односу на 2011. годину увоз је порастао за 154,19%, извоз за 60,53%, док је пласман на тржиште Републике Србије повећан за 4,25%.

Вредност реализованог промета услуга у слободним зонама износи 4.474.438,00 евра.

У односу на 2011. годину промет услуга већи је за 12,94%.

Највећи промет реализован је у „ФАС Слободна зона”, Крагујевац и износи 1.203.014.674,00 евра, односно 48,13% укупно реализованог промета робе и услуга у слободним зонама. У односу на 2011. годину укупан промет у овој слободној зони већи је за 1.116,44%, а вредност продате робе и пружених услуга за 539,59%.

У Слободној зони „Пирот” реализован је укупан промет у износу од 479.815.649,00 евра. У односу на 2011. годину промет у овој слободној зони већи је за 6,68%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 8,90%.

У Слободној зони „Зрењанин” реализован је укупан промет у износу од 88.928.093,00 евра. У односу на 2011. годину промет у овој слободној зони већи је за 576,61%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 481,59%.

У Слободној зони „Суботица” реализован је укупан промет у износу од 305.650.360,00 евра. У односу на 2011. годину промет у овој слободној зони већи је за 23,37%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 17,69%.

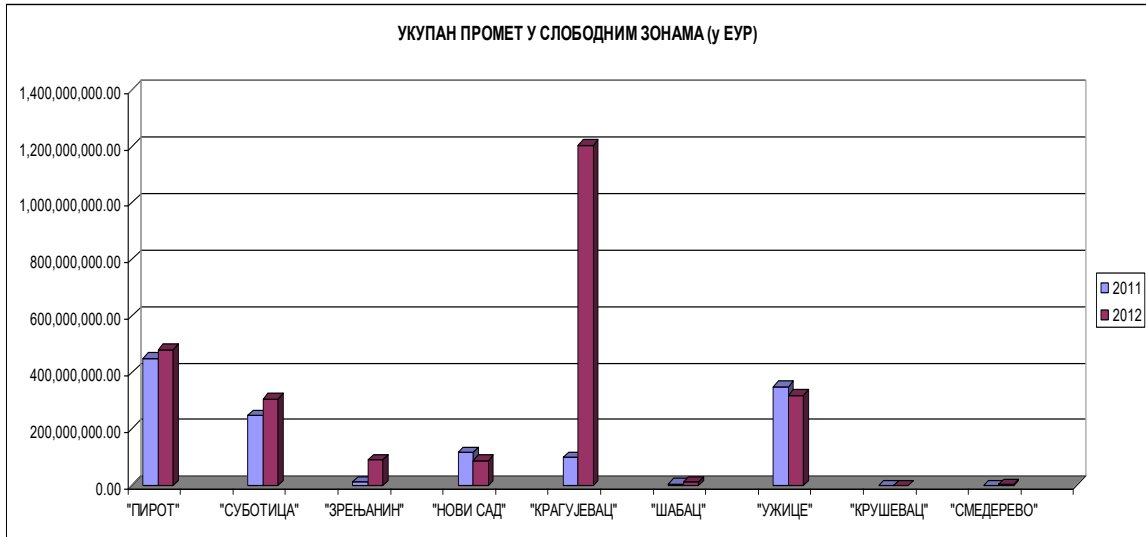
У Слободној зони „Нови Сад” реализован је промет у износу од 87.856.443,00 евра. У односу на 2011. годину промет у овој слободној зони мањи је за 24,41%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга смањена је за 30,80%.

У Слободној зони „Шабац”, укупан реализован промет износио је 11.885.423,00 евра. У односу на 2011. годину промет у овој слободној зони већи је за 112,83%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга већа је за 55,77%.

У Слободној зони „Ужице” реализован је промет у износу од 319.408.414,00 евра. У односу на 2011. годину промет у овој слободној зони мањи је за 8,47%. Укупна вредност продате робе и пружених услуга смањена је за 5,41%.

У Слободној зони „Крушевац” није остварен промет у 2012. години имајући у виду да је ова зона Решење о давању сагласности за почетак рада дела подручја зоне добила у децембру 2012. године.

У Слободној зони „Смедерево” која је Решење о давању сагласности за почетак рада дела подручја зоне добила у другој половини 2012. године остварен је промет у износу од 3.039.418,00 евра.

Спољнотрговински промет

„ФАС Слободна зона”, Крагујевац остварила је највећи извоз робе у износу од 296.780.700,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 99,95%, односно 296.623.282,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 0,05%, односно 157.418,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности 873.505.446,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 839.571.978,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења – 33.933.468,00 евра.

Слободна зона „Пирот” остварила је укупан извоз робе, у износу од 251.724.639,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 81,51%, односно 205.181.580,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 18,49%, односно 46.543.059,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Унос стране робе остварен је у износу од 167.368.967,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони – 152.293.110,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења – 15.075.857,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 193.942,00 евра, је оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 46.543.059,00 евра је ускладиштена и извезена из слободне зоне.

У односу на 2011. годину укупан извоз робе већи је за 12,06%, али је извоз робе произведене у слободној зони смањен за 4,98%.

Увоз робе у односу на 2011. годину, такође је већи за 2,78%. Увоз репроматеријала смањен је за 0,67%, док је увоз готових производа повећан за 58,28%.

Слободна зона „Зрењанин”, остварила је извоз робе у износу од 44.377.503,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 99,59%, односно 44.195.880,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 0,41%, односно 181.623,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Унос робе у слободну зону износио је 41.081.332,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 40.286.131,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 795.201,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 754.196,00 евра, је оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије.

У односу на 2011. годину укупан извоз робе већи је за 515,68%, при чему је извоз робе произведене у слободној зони већи за 539,60%.

Увоз робе у односу на 2011. годину већи је за 735,60%, при чему је увоз репроматеријала већи за 950,01%, док је увоз готових производа смањен за 26,35%.

Овако значајан пораст укупног извоза и увоза у 2012. години резултат је проширења Слободне зоне „Зрењанин” и уласка предузећа „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. у режим слободне зоне која је остварила укупан извоз робе у износу од 37.650.488,00 евра док је укупан увоз репроматеријала износио 34.142.608,00 евра.

Слободна зона „Суботица” остварила је укупан извоз робе у износу од 139.968.283,00 евра.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 96,75%, односно 135.419.811,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 3,25%, односно 4.548.472,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности од 165.279.846,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 132.537.563,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 32.742.283,00 евра,

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 4.548.472,00 евра је ускладиштена и извезена из слободне зоне.

У односу на 2011. годину укупан извоз робе већи је за 27,81%, при чему је извоз робе произведене у слободној зони већи за 39,66%.

Увоз робе у односу на 2011. годину већи је за 28,64%. Увоз репроматеријала већи је за 50,19%, док је увоз готових производа мањи за 18,62%.

Слободна зона „Нови Сад” остварила је укупан извоз робе у износу од 19.313.429,00 евра, што је смањење од 42,12% у односу на 2011. годину.

У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 1,25%, односно 240.873,00 евра.

Учешће стране робе која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободне зоне износи 98,75%, односно 19.072.556,00 евра. Овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив

У слободну зону је извршен унос робе у вредности од 54.035.701,00 евра, и то:

- за потребе производње у слободној зони - 11.325.183,00 евра,
- роба стављена у поступак складиштења - 42.710.518,00 евра.

Роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 10.386.202,00 евра оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 19.072.556,00 евра је извезена из слободне зоне.

Слободна зона „Шабац”, остварила је укупан унос робе у износу од 6.275.661,00 евра што представља повећање у односу на 2011. годину за 216,47%. Међутим, извоз робе је у 2012. години износио 584.062,00 евра и мањи је за 67,85% у односу на 2011. годину.

У слободну зону је извршен унос робе у вредности 6.275.661,00 евра, од чега је роба која је стављена у поступак складиштења, у износу од 4.827.071,00 евра оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије, а роба у вредности од 584.062,00 евра извезена из слободне зоне.

Слободна зона „Ужице” остварила је укупан извоз робе у износу од 135.647.629,00 евра.

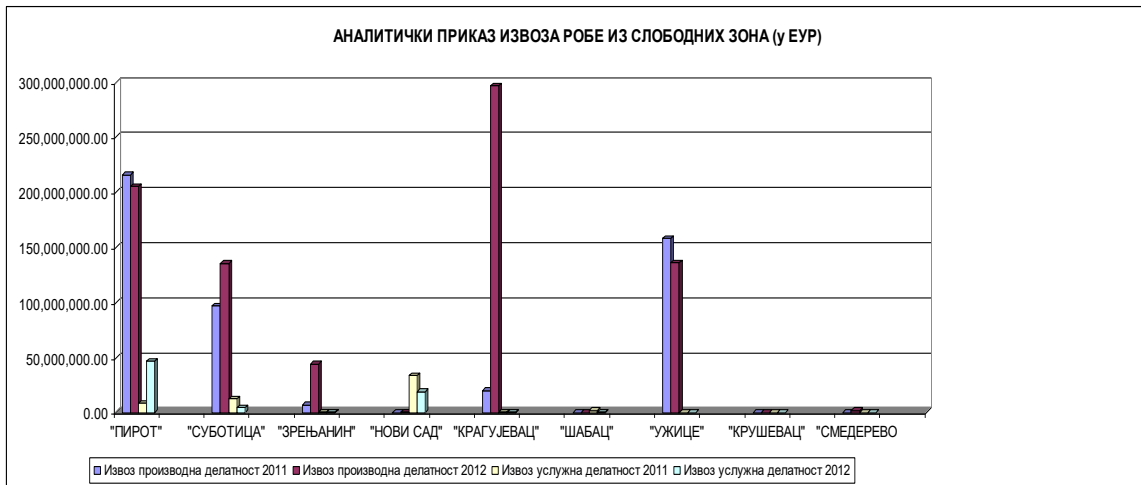
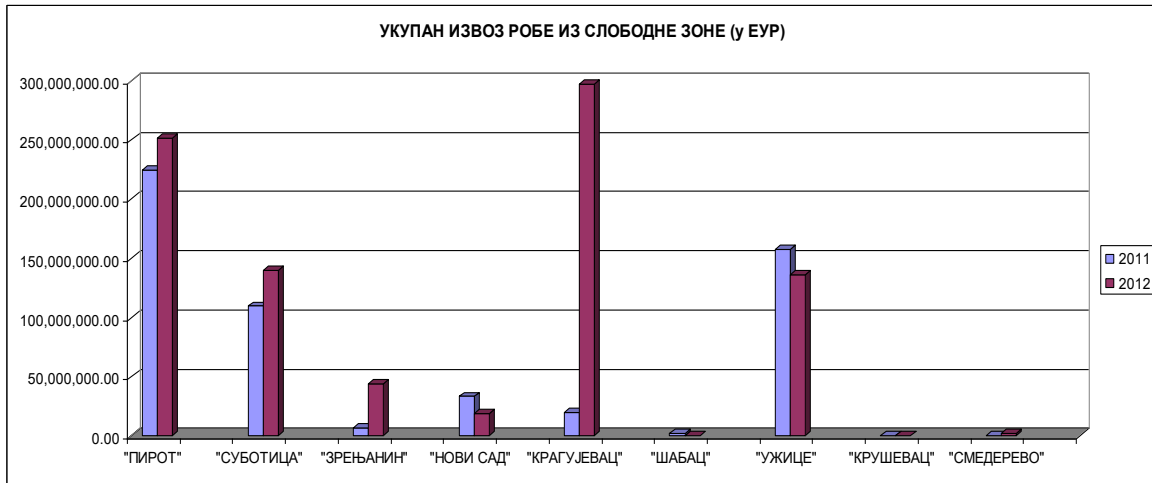
У укупном извозу робе из слободне зоне, учешће робе произведене у слободној зони износи 100%, односно 135.647.629,00 евра.

У слободну зону је извршен унос робе за потребе производње у вредности 136.427.617,00 евра.

У односу на 2011. годину укупан извоз робе произведене у слободној зони мањи је за 14,03%.

Увоз репроматеријала у односу на 2011. годину мањи је за 12,28%.

Слободна зона „Смедерево”, остварила је укупан унос робе у износу од 1.049.235,00 евра, док је укупан извоз у 2012. години износио 1.807.000,00 евра.

Промет услуга

У Слободној зони „Пирот” укупна вредност пружених услуга износи 2.429.197,00 евра.

У односу на 2011. годину укупна вредност пружених услуга мања је за 3,89%.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна вредност пружених услуга износи 65.588,00 евра.

У односу на 2011. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 104,66%.

У Слободној зони „Суботица” укупна вредност пружених услуга износи 402.231,00 евра.

У односу на 2011. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 19,39%.

У Слободној зони „Нови Сад” укупна вредност пружених услуга износи 540.578,00 евра.

У односу на 2011. годину укупна вредност пружених услуга смањена је за 26,67%.

У Слободној зони „Шабац” укупна вредност пружених услуга износи 198.629,00 евра.

У односу на 2011. годину укупна вредност пружених услуга порасла је за 2.229,96%.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна вредност пружених услуга износи 386.328,00 евра.

У односу на 2011. годину укупна вредност пружених услуга већа је за 60,55%.

У Слободној зони „Ужице” укупна вредност пружених услуга износи 451.887,00 евра.

У односу на 2011. годину укупна вредност пружених услуга порасла је за 470,44%.

У Слободној зони „Смедерево” није било пружених услуга.

Обим инвестиционих улагања

Обим инвестиционих улагања у слободним зонама у 2012. години износи 755.605.532,00 евра, и у односу на 2011. годину порастао је за 95,10%.

У Слободној зони „Пирот” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 9.711.491,00 евра. Инвестиције су имали:

- привредно друштво за управљање слободном зоном - 276.285,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Новадис” (100% власништво страног улагача) - 8.706,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Пиротекс Трико” (домаће производно предузеће) - 171.950,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар” А.Д. (домаће производно предузеће) – 142.550,00 евра, и
- корисник слободне зоне, предузеће „Тигар Турес” (власништво „Michelin”-а) - 9.112.000,00 евра.

Привредно друштво за управљање слободном зоном инвестирало је у куповину земљишта од општине, грађевинске објекте и опрему.

Предузеће „Новадис” је инвестирало у опремање производних капацитета опремом и алатима за производњу са домаћег тржишта и из увоза, као и у проширење капацитета за 200 m². Такође је упутила захтев слободној зони за изградњу треће фазе проширења пословног простора.

Предузеће „Пиротекс Трико” наставило је инвестирање у изградњу магацинских и производних капацитета површине веће од 2.000 m². Завршетак инвестиције у објекте и почетак рада фирме у слободној зони очекује се у току 2013. године.

Предузеће „Тигар” А.Д. инвестирало је у инфраструктурно опремање локације Тигар 3 и Тигар 3б, објекте (фабрика „Тигар Обућа” и „Тигар Техничка Гума”) и опрему.

Предузеће „Тигар Турес” инвестирало је у куповину опреме, грађевинске објекте, софтвер, лиценце и развој. У 2012. години потписан је меморандум о разумевању са Владом Републике Србије о остваривању инвестиције од 170 милиона евра и државној субвенцији у реализацији ове инвестиције.

У Слободној зони „Зрењанин” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 9.494.476,00 евра. Инвестиције су имали:

- корисник слободне зоне, предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина у износу од 121.289,00 евра,
- корисник слободне зоне, предузеће „ЛК Арматуре” из Зрењанина у износу од 4.792,00 евра и
- корисник слободне зоне, предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. из Зрењанина инвестирало је у опрему износ од 4.445.357,00 евра. Такође,

предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. је закупило земљиште и пословне објекте од предузећа „R&W” д.о.о. које је инвестирало износ од 4.923.038,00 евра у изградњу објекта за потребе предузећа „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о.

У Слободној зони „Суботица” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 18.193.494,00 евра. Инвестиције су имали:

- привредно друштво за управљање слободном зоном које је инвестирало 2.432.007,00 евра у изградњу производно-пословног објекта.
- корисник слободне зоне, предузеће „SIMENS” д.о.о. које је инвестирало 6.900.609,00 евра у опрему за производњу,
- корисник слободне зоне, предузеће „NORMA GROUP” које је инвестирало 1.547.828,00 евра у изградњу објекта као и у набавку производних машина, алата и остале опреме,
- корисник слободне зоне, предузеће „DUNKERMOTOREN” које је инвестирало 151.737,00 евра у нову опрему, машине и алате и
- корисник слободне зоне, предузеће „CONTITECHFLUID” које је инвестирало 7.161.313,00 евра у изградњу пословног објекта и набавку опреме.

У Слободној зони „Нови Сад” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 330.194,00 евра.

Инвестиције је имало привредно друштво за управљање слободном зоном у износу од 330.194,00 евра и то у завршетак изградње производно-логистичког комплекса, у ремонт виљушкара, адаптацију постојећих објеката, проширење терминала као и корисник, предузеће „Беларус-Агропанонка” у објекат и опрему у износу од 1.012.512,00 евра.

У Слободној зони „Шабац” реализовано је инвестиционо улагања у износу од 1.386.131,00 евра.

Инвестиције је имало предузеће „СБЕ Србија” које је инвестирало 1.386.131,00 евра у изградњу објекта и набавку опреме.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац реализовано је инвестиционо улагање у износу од 704.850.344,00 евра.

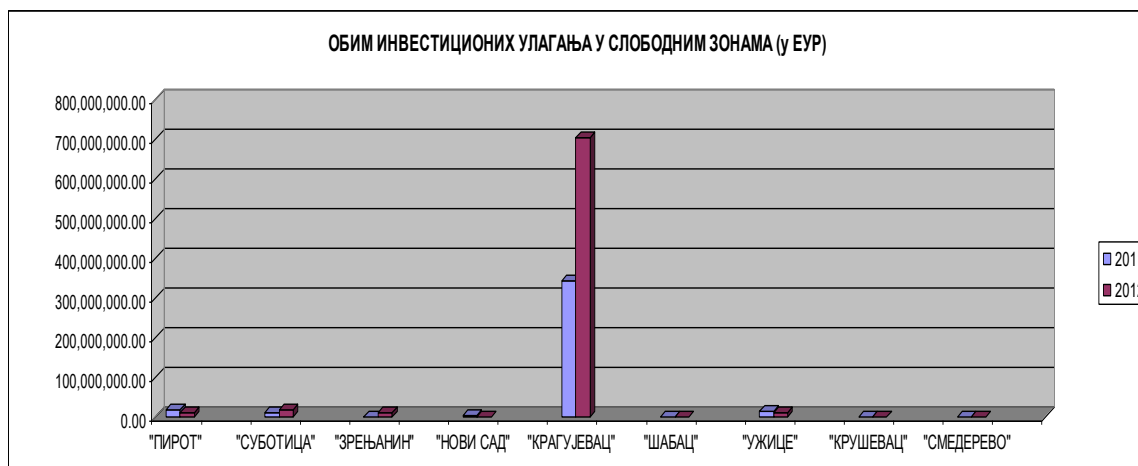
Улагања су превасходно извршена у инсталирање најсавременије технологије и изградњу нових производних објеката. Интензивна улагања се настављају и у 2013. години имајући у виду планирану производњу нових верзија аутомобила ФИАТ 500Л.

У Слободној зони „Ужице” реализовано је инвестиционо улагање у износу од 10.673.708,00 евра. Инвестиције су имали:

- корисник слободне зоне „Ваљаоница бакра” А.Д. у износу од 982.462,00 евра,
- корисник слободне зоне „Импол Севал” А.Д. у износу од 9.327.441,00 евра у завршетак линије за бојење лимова,
- корисник слободне зоне „Коперком” д.о.о. у износу од 330.254,00 евра у изградњу објекта и набавку опреме и
- корисник слободне зоне „Импол Севал Техника” д.о.о. у износу од 33.551,00 евра.

У Слободној зони „Крушевац” реализовано је инвестиционо улагања у износу од 965.694,00 евра.

Инвестиције је имало предузеће „Трајал Корпорација” А.Д. које је инвестирало 965.694,00 евра у повећање производних капацитета кроз пуштање у рад пресе за вулканизацију гума, израду нових алата за производњу, побољшање услова транспорта, побољшање услова рада и повећање мера безбедности на раду.

Остварени ефекти на локални и укупни привредни развој Републике Србије

Обим пословања свих производних капацитета смештених у слободним зонама последњих година је у сталном порасту, осим у Слободној зони „Пирот” и Слободној зони „Ужице” у којима је забележен благи пад производних активности. Сви произвођачи су улагали у нову опрему чиме је извршен трансфер савремених технологија.

У Слободној зони „Пирот” вредност укупног промета робе остварене преко ове слободне зоне у 2012. години износи око 480.000.000,00 евра. Покривеност увоза извозом износила је 150,00%, што представља даљи раст извозне оријентације производних корисника зоне.

Главни програм у Слободној зони „Пирот” је производња путничких и скутер гума произвођача „Michelin” из Француске. Овај пројекат се од 2000. године, успешно одвија у овој слободној зони.

За „Тигар” А.Д. најважније карактеристике пословања у 2012. години биле су инфраструктурно уређење индустријске локације Тигар ЗБ, производња у новој фабрици „Тигар Обућа”, почетак рада фабрике „Тигар Техничка Гума”, израда пројекта друге фазе модернизације предузећа „Тигар Трејд” и развојни пројекти у области сервиса и пословне подршке.

Осим највећих производних програма у Слободној зони „Пирот” пословање осталих програма показује сталну узлазну линију. То доказује стални раст броја корисника Слободне зоне „Пирот”, као и вредност оствареног промета робе и услуга.

Услуге које није у могућности да пружи својим корисницима, слободна зона обезбеђује са подручја општине Пирот. Ова сарадња је нарочито изражена у области грађевинарства где су пројектанти и извођачи радова у слободној зони локалне фирме. Пословима царинског посредовања бави се поред слободне зоне и десетак шпедитерских фирми из Пирота, Димитровграда, Ниша и Београда.

У сарадњи са страним партнерима као корисницима слободне зоне, Слободна зона „Пирот” је један од носилаца развоја града и регије. Присуство страног капитала, кроз континуиране инвестиције у претходном периоду, обезбеђује стални раст девизног прилива од извоза робе из слободне зоне, а такође утиче и на раст запослености, како у самој слободној зони тако и на подручју општине и ширег региона.

Главни корисници Слободне зоне „Пирот” везани су за глобалну економију и светско тржиште и свако превирање у пословању корисника одражава се и на пословање слободне зоне. Међутим, за разлику од 2009. године у којој је забележен пад промета од 67% у односу на 2008. годину, у 2010. години остварено је повећање укупног промета за 39,41% у односу на 2009. годину, у 2011. години повећање укупног промета за 25,22% у односу на 2010. годину, а у 2012. години повећање укупног промета за 6,68% у односу на 2011. годину. Извоз из слободне зоне порастао је за 12,06% у односу на 2011. годину.

Обим остварених инвестиција у 2012. години мањи је за 43% у односу на 2011. годину.

У Слободној зони „Зрењанин” производњом се бави предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина, предузеће „Лк Арматуре” из Зрењанина, као и предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. које је постало корисник слободне зоне од 6. августа 2012. године.

Предузеће „Колпа” д.о.о. се бави производњом када, туш кабина и хидромасажера. Остварену производњу у 2012. години највећим делом (90%) пласирало је на ино-тржиште.

Предузеће „Лк Арматуре” се бави производњом цеви од челика и своју производњу у потпуности пласира на ино-тржиште.

Предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. бави се производњом каблова за ауто индустрију. Највећи део своје производње пласирало је на ино-тржиште (95%) док је остатак производње испоручен предузећу „Фиат Аутомобили Србија” д.о.о.

У финалним производима који се израђују у слободној зони учествује низ добављача са територије Републике Србије. Најзначајнији домаћи добављачи су испоручиоци смоле, палета, иверице, фолије као и других материјала који се примењују у процесу производње, делова који се уграђују у финални производ, као и амбалаже у коју се пакује финални производ. Процена је да од тога живи додатних 225 лица запослених у тим фирмама ван подручја Слободне зоне „Зрењанин”.

У Слободној зони „Суботица” производњом се бави предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда, као и предузећа „NORMA GROUP” д.о.о., „DUNKERMOTOREN” д.о.о. и „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице. Предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда производи делове ветрогенератора и високонапонских електромотора. Ветрогенератори се израђују за потребе произвођача ветро-електрана широм света. Ове електране припадају грани „обновљиве енергије” и као такви имају приоритет у светским инвестицијама. Предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. производи каблове за ауто индустрију, предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. производи електромоторе за желузине, а предузеће „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. производи гумена црева за аутомобилску индустрију.

Предузеће „SIEMENS” д.о.о. из Београда током 2012. године реализовало је инвестиције у износу од 6.900.609,00 евра у нове производне линије што је имало апсолутни утицај на раст запослених за 66 новозапослених радника. Тренд пораста запослених се наставио и у 2013. години. Такође, инвестирано је у увоз најсавременије технологије за импрегнацију и обрађивање сегмената који ће се користити у производњи нових производа. Опрема и технологија су трансферисане из земаља ЕУ, Немачке и Италије. Предузећа која ван подручја слободне зоне ангажује „SIEMENS” д.о.о. запошљавају више од 165 радника.

Предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. из Суботице инвестирало је 151.737,00 евра које је, услед трансфера технологије, резултирало повећањем укупног броја запослених, са 53 на 82 лица.

Предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. из Суботице инвестирало је 1.547.828,00 евра. Планирана инвестиција за 2012. годину износила је 1.241.083,00 евра. Међутим, у односу на планиране инвестиције, у 2012. години је било додатних

улагања у алате и производну опрему, као и аутомобиле, која нису била предвиђена буџетом.

Број запослених у „NORMA GROUP” д.о.о се у 2012. години знатно повећао у односу на 2011.годину. У 2011. години „NORMA GROUP” д.о.о је запошљавала 94 радника док у 2012. години запошљава 289 радника..

Предузеће „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице инвестирало је 7.161.313,00 евра. Сви запослени у „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. започели су рад у току 2012. године. Преко 80% запослених су са територије Суботице. Око 40% су била званично незапослена лица пре ступања у радни однос. У току 2012. године усвојено је пуно нових технологија, које су успешно примењене и додатно унапређене са тенденцијом даљег развоја.

У односу на 2011. годину, укупан обим инвестиција је повећан за 60,47%.

Друштво за управљање слободном зоном и њени корисници, за различите послове и услуге, остваривали су у 2012. години у свом редовном пословању пословне односе са многим привредним субјектима ван територије зоне, као што су радови на изградњи инвестиционих објеката, услуге транспорта и шпедиције, услуге осигурања објеката и производње, услуге против-пожарне заштите и заштите на раду, услуге физичког обезбеђења објеката, набавка резервних делова и материјала, израда алата и прибора за производњу, услуге исхране радника, књиговодствене и друге услуге. За пружање наведених услуга и испоруку материјала, укључено је преко 40 предузећа са територије града Суботица и ширег региона.

У Слободној зони „Нови Сад” у 2012. години реализовано је инвестиционо улагање у објекат и опрему у износу од 330.194,00 евра.

Током 2012. године привредно друштво за управљање Слободном зоном „Нови Сад” реализовало је преговоре са компанијом „НИС” А.Д., у вези са проширењем подручја Слободне зоне „Нови Сад”. Планирана вредност инвестиције у ново постројење Уљаре је 100 милиона долара а рок за реализацију је 2014. година. План је да се 80% остварене производње пласира на инострано тржиште.

У октобру 2012. године привредно друштво за управљање Слободном зоном „Нови Сад” потписало је уговор са фирмом „Пулп Продукт” д.о.о. које се бави производњом амбалаже и рециклажом папира. Планирана вредност инвестиција је 1.400.000,00 евра а планирани број запослених је 60 радника.

На пружању шпедитерских услуга ангажовано је доста правних субјеката који за потребе пружања шпедитерских услуга корисницима зоне запошљавају око 30 радника, док је на пословима изградње и санације објеката ангажовано око 80 радника.

„ФАС Слободна зона”, Крагујевац у 2012. години реализовала је инвестиционо улагање у објекат и опрему у износу од 704.850.344,00 евра.

Интензивна улагања се настављају и у 2013. години имајући у виду развој Пројекта који има за циљ производњу нових верзија аутомобила ФИАТ 500Л. Иако се још увек налази у почетној фази, може се рећи да је пројекат производње аутомобила ФИАТ 500Л постигао значајан успех што је омогућило да планирана динамика производње буде у потпуности испоштована. Са друге стране, треба имати у виду да су серијска производња и извоз почели тек у другој половини 2012. године.

У 2012. години „ФАС Слободна зона”, Крагујевац имала је значајно већи увоз од извоза што је резултат значајног увоза технологије у припремној фази производње. Такође, треба истаћи и да произвођачи који послују као кооперанти ФАС-а располажу са најмодернијом технологијом у савременој светској аутомобилској индустрији.

Пословање „ФАС Слободна зона”, Крагујевац остварило је значајан утицај на пословање привредних субјеката који послују на територији Републике Србије. Посебни позитивни ефекти осећају се у привреди града Крагујевца и околних места. Неке од грана које осећају позитиван ефекат пословања ове слободне зоне су: енергетика, транспорт, грађевинарство, угоститељство, индустрија обраде секундарних сировина и сл.

У Слободној зони „Шабац” реализовано је инвестиционо улагање предузећа „СБЕ Србија” које је инвестирало 1.386.131,00 евра у изградњу објекта и набавку опреме. Такође, друштво за управљање Слободном зоном „Шабац” је у марту 2012. године потписало уговор са Концерном „Фармаком МБ” који планира производњу акумулатора нове генерације БАТ технологије са увођењем новог производа АГМ батерије. Тренутно се ради на прикупљању потребних дозвола за почетак реализације пројекта. Целокупна производња ће бити извозно оријентисана, а планирани капацитет фабрике је 3.500.000 акумулатора. Предрачунска вредност пројекта је 24.800.000,00 евра, а очекивани број запослених радника 635.

Корисници Слободне зоне „Ужице” су током 2012. године реализовали инвестициона улагања у износу од 10.673.708,00 евра. Најзначајнија инвестиција је завршетак линије за бојење у „Импол Севал” а.д. чија је вредност у 2012. години износила око 8,2 милиона евра и која је једна од најмодернијих у свету.

Поред значајних ефеката које зона пружа највећим корисницима („Импол Севал” а.д. и „Ваљаоница бакра” а.д.) значајно је напоменути да ће пословање у зони помоћи расту пословне активности нових корисника (Атлас, Монтајн, Коперком), а чији ће резултати бити видљиви већ током 2013. године.

Веома је важно истаћи да је „Ваљаоница бакра” а.д. у поступку инвестиције увођења САП оперативног информатичког система који је један од најсавременијих у свету чија је вредност око 1.000.000,00 евра и који би требао да почне да се примењује у првој половини ове године.

Такође захваљујући између осталог и уштедама које остварују пословањем у слободној зони, „Ваљаоница бакра” а.д. и „Импол Севал” а.д су и поред планираних рационализација броја запослених у условима светске економске кризе, успеле да задрже запосленост на истом нивоу и чак да незнатно и повећају број запослених.

По основу набавке сировина, репроматеријала, резервних делова, алата и одржавања опреме, у вези су са преко 200 добављача како са подручја града Ужица, тако и са територије Републике Србије. Вредност остварених набавки од ових добављача је око 27.000.000,00 евра.

Узимајући у обзир да су корисници слободне зоне велики извозници и да дневно и преко 50 камиона улази и излази из слободне зоне, евидентно је значајно ангажовање транспортних предузећа како са територије града, тако и са ширег подручја Републике Србије.

Истичемо, да се ефекти пословања слободних зона на локални и укупни привредни развој, поред сарадње са домаћим привредним субјектима који послују изван слободне зоне, могу сагледати и кроз ангажовање локалне радне снаге при изградњи објеката у слободним зонама као и кроз набавку грађевинског материјала са домаћег тржишта.

III Пословање привредних друштава за управљање слободном зоном

Према подацима из достављених извештаја, укупно остварени приходи привредних друштава за управљање слободном зоном износе 408.746.870,00 динара, расходи износе 371.589.726,00 динара, а остварена нето добит 37.157.144,00 динара.

У односу на 2011. годину, нето добит се смањила за 60,95%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Пирот” је „Слободна зона Пирот” А.Д. са седиштем у Пироту, ул. Николе Пашића бб, ПИБ 100185123, матични број: 17108522.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 1.235.168,24 евра. Улог оснивача „Тигар” А.Д. износи 918.017,54 евра, улог ХК „Прогрес” износи 30.568,74 евра, Општине Пирот 166.217,54 евра, „Eksplzivni Rudex” 67.346,76 евра и „Униметал” 53.017,66 евра.

Број стално запослених радника у овом привредном друштву је 35.

Слободна зона „Пирот” основана је 8. августа 1996. године Решењем Савезне владе СРЈ, бр. Е.п.бр. 251, а са радом је почела 1. априла 1998. године, по обезбеђењу свих услова за обављање делатности у слободној зони и добијању свих потребних докумената надлежних институција, укључујући и решење за почетак рада, 01/3 број Д-14778/2, које је добила 18. новембра 1997. године од стране Савезне управе царина.

Привредно друштво „Слободна зона Пирот” А.Д. остварило је укупне приходе у износу од 288.690.000,00 динара, расходи износе 250.125.000,00 динара, а остварена нето добит 38.565.000,00 динара.

У односу на 2011. годину нето добит је смањена за 44,14%.

Основни разлог смањења добити у односу на 2011. годину је тежња привредног друштва за управљање Слободном зоном „Пирот” да кроз ниже цене својих услуга привуче још корисника слободне зоне.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Зрењанин” је **друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Зрењанин”**, са седиштем у Зрењанину, ул. Цветна број 1, ПИБ: 103803745, матични број: 20019778.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 1.000,00 евра у динарској противвредности. Улог оснивача „КОЛПА” д.о.о. из Зрењанина износи 90%, док је удео града Зрењанин у оснивачком капиталу 10%.

У овом привредном друштву запослен је један радник.

Слободна зона „Зрењанин” основана је 21. јула 2005. године Решењем Владе, 05 Број: 335-4640/2005, а са радом је почела 19. септембра 2005. године, по добијању решења за почетак рада, 01/3 број Д-13931/2, од стране Министарства финансија-Управа царина.

Привредно друштво за управљање **Слободном зоном „Зрењанин”** имало је укупне приходе 4.700.608,00 динара, расходи износе 4.357.718,00 динара, а остварена нето добит 342.890,00 динара.

У односу на 2011. годину нето добит је већа за 170,29%

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Суботица” је **друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Суботица”**, са седиштем у Суботици, ул. Батинска 94, ПИБ: 100852839, матични број: 08625689.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 25.290,26 евра. Скупштина града Суботице и „АТБ СЕВЕР” А.Д. из Суботице учествују са по 42,84%, док сви остали оснивачи, и то: „ЈАВНА СКЛАДИШТА” А.Д. за складиштење робе из Суботице, А.Д. „БРАТСТВО” из Суботице, „ЗОРКА-КЛОТИЛД 1904” из Суботице, „МАГНОТРОН” Д.О.О. из Суботице, А.Д. „АГРОСЕМЕ-ПАНОНИЈА” из Суботице, „PAN-TRADE” Д.О.О. из Суботице, „YUCOM” А.Д. из Доњег Таванкута и друштво са ограниченом одговорношћу за управљање Слободном зоном „Суботица”, учествују са по 1,79% у оснивачком капиталу.

У привредном друштву за управљање слободном зоном запослено је четири радника.

Слободна зона „Суботица” основана је 2. јула 1996. године Решењем Савезне владе, број Е.п.бр. 227. Решење за почетак рада, 01/3 број Д-8821/4, Слободна зона „Суботица” добила је 22. децембра 1998. године од стране Савезне управе царина.

Привредно друштво за управљање Слободном зоном „Суботица” имало је укупне приходе 51.724.154,00 динара, расходи износе 50.083.754,00 динара, а остварена нето добит 1.640.400,00 динара.

У односу на 2011. годину нето добит је мања је за 93,22%.

Основни разлог смањења остварене добити у односу на 2011. годину је значајно повећање расхода што је последица инвестиционог улагања овог предузећа у изградњу производно-пословног комплекса.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Нови Сад” је „Слободна зона Нови Сад” д.о.о. Нови Сад, ул. Хајдук Вељкова број 11, ПИБ: 104787812, матични број: 20238526.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 6.000,00 евра у динарској противвредности. Новчани део основног капитала износи 4.500,00 евра, а неновчани 1.500,00 евра (удео оснивача „ЈАВНО СКЛАДИШТЕ СЛОБОДНА ЦАРИНСКА ЗОНА НОВИ САД” АД из Новог Сада). Сви оснивачи: „ЈАВНО СКЛАДИШТЕ СЛОБОДНА ЦАРИНСКА ЗОНА НОВИ САД” А.Д. из Новог Сада, „ПЕТАР ДРАПШИН” А.Д.- у реструктурирању из Новог Сада, „ASCO VIDAК” д.о.о.- у стечају из Футога и „METALS-KOMERC” д.о.о. из Новог Сада учествују са по 25% оснивачког капитала.

У овом привредном друштви запослено је шест радника.

Слободна зона „Нови Сад” основана је 25. октобра 2007. године Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-6890/2007. Поменути слободна зона почела је са радом од 21. марта 2008. године, на основу Привременог решење о давању сагласности за почетак рада Слободне зоне „Нови Сад”, број: 483-00-00101/2007-17

које је донео министар финансија, имајући у виду да је Решењем Владе дата сагласност за одређивање подручја ове слободне зоне на две локације и да су у том моменту били испуњени услови за почетак рада само на Локацији 1, а да је Локација 2 на којој се налази фабрика „ПЕТАР ДРАПШИН” АД била изузета из разматрања, те да самим тим није била у функцији економска повезаност ове две локације. По провери испуњености услова за почетак рада слободне зоне на Локацији 2, министар финансија донео је трајно решење за почетак рада ове слободне зоне број: 483-00-17/2009-01, од 23. децембра 2009. године.

Привредно друштво „Слободна зона Нови Сад” д.о.о. за управљање **Слободном зоном „Нови Сад”** имало је укупне приходе 48.529.388,00 динара, расходи износе 47.178.594,00 динара, а остварена нето добит 1.350.794,00 динара.

У односу на 2011. годину нето добит је мања је за 32,87%.

Смањење остварене добити у односу на 2011. годину последица је инвестиционог улагања овог предузећа у изградњу пословно-логистичког комплекса.

Назив привредног друштва за управљање слободном зоном „ФАС Слободна зона” је „**СЗ ФАС**” д.о.о. Крагујевац, ул. Косовска 4, ПИБ: 106270251, матични број: 20567279.

Оснивач овог привредног друштва је предузеће „ФИАТ Аутомобили Србија” д.о.о. из Крагујевца. Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 500,00 евра у динарској противвредности.

У „СЗ ФАС” д.о.о. запослен је један радник.

Слободна зона „ФАС Слободна зона” основана је 5. новембра 2009. године Решењем Владе Републике Србије, 05 број 483-7116/2009, а почела је са радом 18.12.2009. године, на основу Решења Министарства финансија о испуњености услова за почетак рада.

Привредно друштво „СЗ ФАС” д.о.о. за управљање „**ФАС Слободна зона**”, Крагујевац имало је укупне приходе 2.827.720,00 динара, расходи износе 3.276.660,00 динара, и остварен је нето губитак од 448.940,00 динара.

У односу на 2011. годину нето губитак је већи 2,15%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Шабац” је „**Слободна зона Шабац**” д.о.о. Шабац, ул. Београдски пут бб, ПИБ: 106312637, матични број: 20576049.

Оснивач Слободне зоне „Шабац” у Шапцу и привредног друштва за управљање слободном зоном је град Шабац. Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 500,00 евра у динарској противвредности.

У друштву за управљање слободном зоном запослен је један радник.

Слободна зона „Шабац” основана је 24. децембра 2009. године Решењем Владе Републике Србије, 05 број 483-8448/2009, а почела је са радом 25. фебруара 2010. године на основу привременог Решење о давању сагласности за почетак рада слободне зоне бр. 483-00-00002/2010-1. Министар финансија је дана 22. децембра 2011. године донео коначно Решење давању сагласности за почетак рада слободне зоне број: 483-00-15/2011-01.

Привредно друштво „Слободна зона Шабац” д.о.о. за управљање Слободном зоном „Шабац” имало је укупне приходе 269.000,00 динара, док расходи износе 253.000,00 динара, тако да је остварена нето добит од 16.000,00 динара.

У односу на 2011. годину нето добит је већа је за 1.500,00%.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Ужице” је „Слободна зона Ужице” д.о.о. Севојно, ул. Првوماјска бб, ПИБ: 106554104, матични број: 20630051.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 3.000,00 евра, при чему сви оснивачи: град Ужице, „Ваљаоница бакра Севојно” А.Д. из Севојна и „Импол Севал Ваљаоница алуминијума” А.Д. из Севојна учествују са по 33,33% у основном капиталу предузећа.

У поменутом привредном друштву запослено је седам радника.

Слободна зона „Ужице” основана је 24. јуна 2010. године Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-4453/2010, а са радом је почела 28. септембра 2010. године, на основу Решења министра финансија о испуњености услова за почетак рада слободне зоне број: 483-00-9/2010-01.

Привредно друштво „Слободна зона Ужице” д.о.о. за управљање Слободном зоном „Ужице” имало је укупне приходе 11.830.000,00 динара, расходи износе 13.054.000,00 динара, а остварен нето губитак 1.224.000,00 динара.

Основни разлози пословања са губитком су високи трошкови закупа пословног простора (за привредно друштво за управљање слободном зоном и царински реферат), ниске цене шпедитерских услуга и постепено укључивање нових корисника.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Крушевац” је **„Слободна зона Крушевац” д.о.о.** Крушевац, ул. Милоша Обилића бб, ПИБ: 107508760, матични број: 20817526.

Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 50.000,00 динара, при чему оснивач Град Крушевац има 40%, док „НI Žира – у реструктурирању” А.Д. из Крушевца и „Trayal Конгорасија” А.Д. из Крушевца учествују са по 30% у основном капиталу предузећа.

У поменутом привредном друштву запослен је један радник.

Слободна зона „Крушевац” основана је 30. маја 2012. године Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-3737/2012, а са радом је почела 28. новембра 2012. године, на основу Решења министра финансија о испуњености услова за почетак рада слободне зоне број; 483-00-00028/2012.

Привредно друштво **„Слободна зона Крушевац” д.о.о.** за управљање **Слободном зоном „Крушевац”** имало је укупне приходе 1.000,00 динара, док расходи износе 1.000,00 динара, тако да је остварен пословни резултат 0,00 динара.

Назив привредног друштва за управљање Слободном зоном „Смедерево” је **„Слободна зона Смедерево” д.о.о.** Смедерево, ул. Ђуре Салаја 17, ПИБ: 107438283, матични број: 20802715.

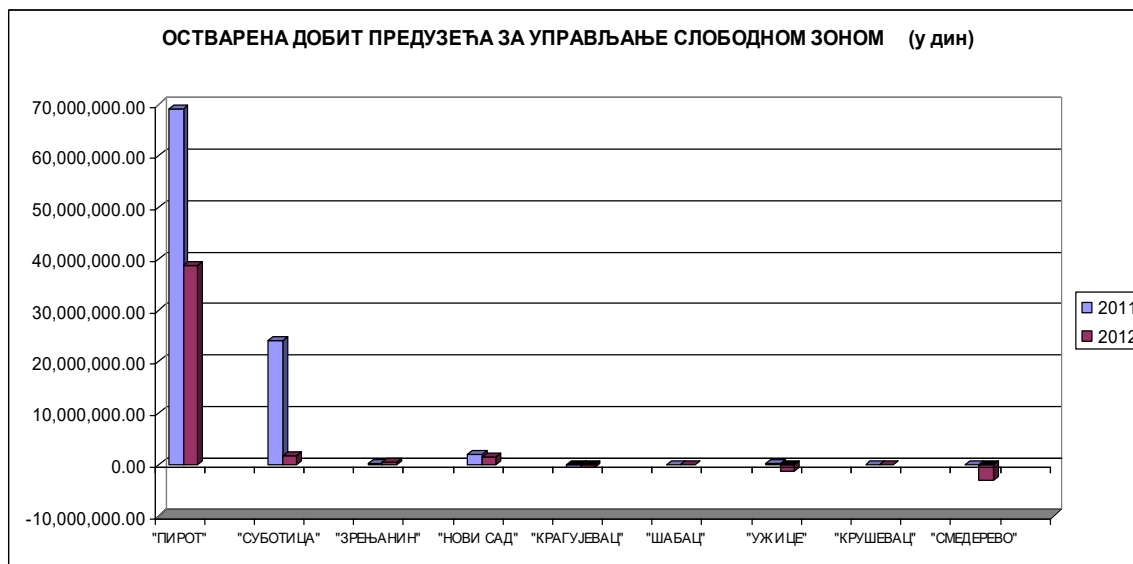
Оснивачки капитал привредног друштва за управљање слободном зоном износи 25.000,00 евра, при чему оснивачи Град Смедерево и предузеће „Metech” д.о.о. имају по 30% удела, док сви остали оснивачи: „Тomi Trade“ д.о.о., „Mitrašinović” д.о.о., „Inter-Mehanika” д.о.о. и „Nafta” А.Д. учествују са по 10% у основном капиталу предузећа.

У поменутом привредном друштву запослен је један радник.

Слободна зона „Смедерево” основана је 20. априла 2012. године Решењем Владе Републике Србије 05 Број: 483-00-00006/2012-01, а са радом је почела 23. јула 2012. године, на основу Решења министра финансија о испуњености услова за почетак рада слободне зоне број; 483-00-00014/2012-01.

Привредно друштво **„Слободна зона Смедерево” д.о.о.** за управљање **Слободном зоном „Смедерево”** имало је укупне приходе 175.000,00 динара, док расходи износе 3.260.000,00 динара, тако да је остварен нето губитак 3.085.000,00 динара.

Треба истаћи да су Слободна зона „Крушевац” и Слободна зона „Смедерево” Решење о давању сагласности за почетак рада дела подручја слободне зоне добиле у другој половини 2012. године што је утицало на овако остварене резултате пословања.

IV Пословање корисника слободне зоне

Слободне зоне су у 2012. години имале укупно 173 корисника, од чега 89 домаћих и 84 страна. У односу на 2011. годину број корисника се повећао за 12 (7,45%).

Број запослених код корисника је 14.579 радника и у односу на 2011. годину тај број се повећао за 83,87%.

Број и структура корисника

Слободна зона „Пирот” имала је у 2012. години 75 корисника, од чега 29 домаћих и 46 страних. У односу на 2011. годину укупан број корисника је остао исти.

Производњом се бави шест корисника : „Тигар” А.Д. Пирот, „Тигар Обућа” Пирот, „Тигар Турес” Пирот, „RBL” из Швајцарске, „Елиса Про” Панчево и „Новадис” Пирот, док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника зоне је 3.898 и тај број се у односу на 2011. годину смањио за 5,20%.

Слободна зона „Зрењанин” је имала девет корисника, од чега пет домаћих и четири страна. У односу на 2011. годину укупан број се повећао за два корисника (28,57%).

Производњом се баве четири корисника, „Колпа” д.о.о. из Зрењанина, „Лк Арматуре” из Зрењанина, „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. и „Dat Draexlmaier Automotive GmbH ” – огранак Зрењанин док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника је 2.164 и тај број се у односу на 2011. годину повећао за 2.058 радника (1.941,51%).

Слободна зона „Суботица” је имала укупно 38 корисника, од чега 19 домаћих и 19 страних. У односу на 2011. годину број корисника се повећао за 10 корисника (35,71%).

Производњом се баве четири корисника, „SIEMES” д.о.о. из Београда, „NORMA GROUP” д.о.о., „DUNKENMOTOREN” д.о.о. и „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице, док се остали корисници баве складиштењем робе.

Број запослених радника код корисника је 1.184 и тај број се у односу на 2011. годину повећао за 507 радника (74,89%).

Слободна зона „Нови Сад” је имала укупно 26 корисника, од чега 22 домаћих и четири страна. Сви корисници се баве складиштењем робе осим предузећа „Беларус Агропанонка” које се бави производњом.

Број запослених радника код корисника је 74 и у односу на 2011. годину дошло је до повећања за 24 радника (48%).

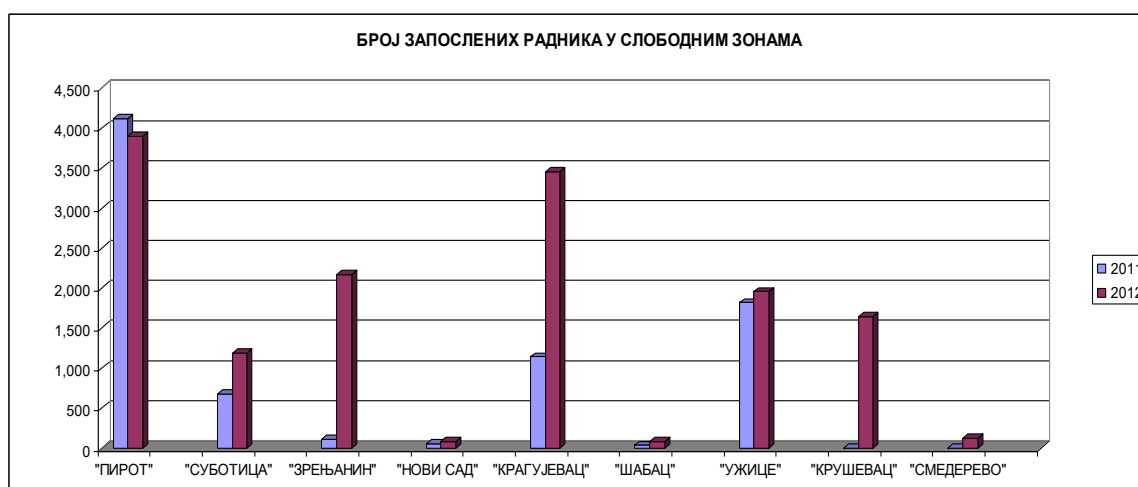
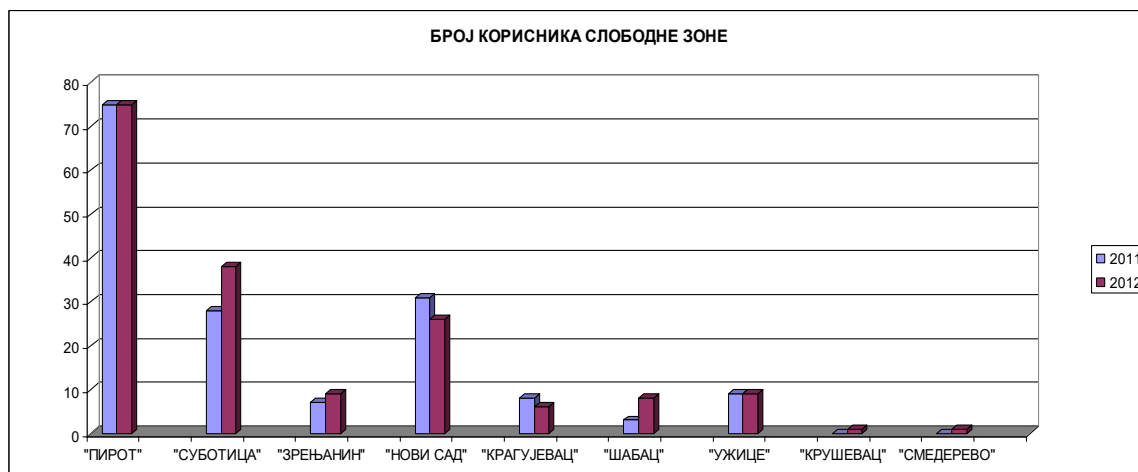
„ФАС Слободна зона”, Крагујевац је имала шест страних корисника који се баве производњом и запошљавају 3.454 радника. У односу на 2011. годину број радника је повећан за 2.317 радника (203,78%).

Слободна зона „Шабац” је имала укупно 8 корисника, од чега четири домаћа и четири страна која се баве складиштењем робе и запошљавају 81 радника. У односу на 2011. годину број радника је повећан за 49 радника (153,13%).

Слободна зона „Ужице” је имала девет домаћих корисника који запошљавају 1.952 радника и у односу на 2011. годину број радника се повећао за 137 радника (7,55%). Пет корисника се бави производњом, а остали услужном делатношћу.

Слободна зона „Крушевац” имала је једног домаћег корисника који се бави производњом и запошљава 1.647 радника.

Слободна зона „Смедерево” имала је једног страног корисника који се бави производњом и запошљава 125 радника.

Пословање корисника који се баве производном делатношћу

У Слободној зони „Пирот” укупна вредност реализоване производње у 2012. години износи 263.276.301,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Тигар Турес ” - 218.492.134,00 евра,
- „Тигар Обућа” - 11.218.625,00 евра,
- „Тигар” А.Д. – 32.938.173,00 евра,
- „RBL” - 427.590,00 евра,
- „Новадис” - 24.067,00 евра,
- „Елиса Про” - 175.712,00 евра,

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 2.524.569,00 евра, а учешће страног репроматеријала 142.988.937,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 1,73%, док је учешће страног репроматеријала 98,27%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 58.098.904,00 евра (22,07%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 205.181.580,00 евра (77,93%).

У односу на 2011. годину укупна вредност реализоване производње мања је за 3,76%. Вредност робе пласиране на инострано тржиште мања је за 4,98%, док је вредност производње пласиране на домаће тржиште порасла за 0,63%.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна вредност реализоване производње у 2012. години износи 48.633.750,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Колпа” д.о.о. - 5.752.638,00 евра,
- „Лк Арматуре” - 780.699,00 евра,
- „DAD Draexlmaier Automotive ” д.о.о. - 38.834.954,00 евра и
- „Dat Draexlmaier Automotive GmbH ” - 3.265.459,00 евра.

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 1.163.692,00 евра, а учешће страног репроматеријала 37.075.838,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 3,04%, док је учешће страног репроматеријала 96,96%.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 2.649.474,00 евра (5,66%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 44.195.880,00 евра (94,34%).

У односу на 2011. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 581,79%.

У Слободној зони „Суботица” укупна вредност реализоване производње у 2012. години износи 135.929.194,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „SIEMENS” д.о.о. – 121.260.102,00 евра
- „NORMA GROUP” д.о.о. – 9.490.165,00 евра
- „DUNKERMOTOREN” д.о.о. – 4.818.673,00 евра
- „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. – 360.254,00 евра.

У вредности укупно произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 11.875.482,00 евра, а учешће страног репроматеријала 120.662.081,00 евра.

У укупно утрошеном репроматеријалу учешће домаћег репроматеријала је 8,96%, док је учешће страног репроматеријала 91,04%.

Целокупна производња пласирана је на ино-тржиште.

У односу на 2011. годину укупна вредност реализоване производње већа је за 40,18%.

У Слободној зони „Нови Сад” постоји један производни корисник који је остварио производњу у износу од 4.432.500,00 евра.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 3.580.533,00 евра (93,70%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 240.873,00 евра (6,30%).

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна вредност реализоване производње у 2012. години износи 262.478.421,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Фиат Аутомобили Србија” – 241.474.430,00 евра
- „MAGNETI MARELLI” – 8.479.057,00 евра
- „MAGNETI MARELLI AUTOMOTIVE” – 1.866.638,00 евра
- „SIGIT” – 3.575.657,00 евра
- „PMC AUTOMOTIVE” – 7.082.639,00 евра

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 69.442.430,00 евра, а учешће страног репроматеријала 208.113.525,00 евра.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 33.268.841,00 евра, док укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште износи 296.623.282,00 евра.

У Слободној зони „Шабац” није реализована производња.

У Слободној зони „Ужице” укупна вредност реализоване производње у 2012. години износи 182.528.910,00 евра. Вредност реализоване производње по произвођачима износи:

- „Ваљаоница бакра” А.Д. – 81.019.352,00 евра
- „Импол Севал” А.Д. – 98.152.081,00 евра
- „Импол Севал Техника” д.о.о. – 1.543.905,00 евра
- „Атлас” д.о.о. - 1.509.196,00 евра
- „Монтајн” д.о.о. - 304.376,00 евра

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 37.123.904,00 евра, а учешће страног репроматеријала 99.303.713,00 евра.

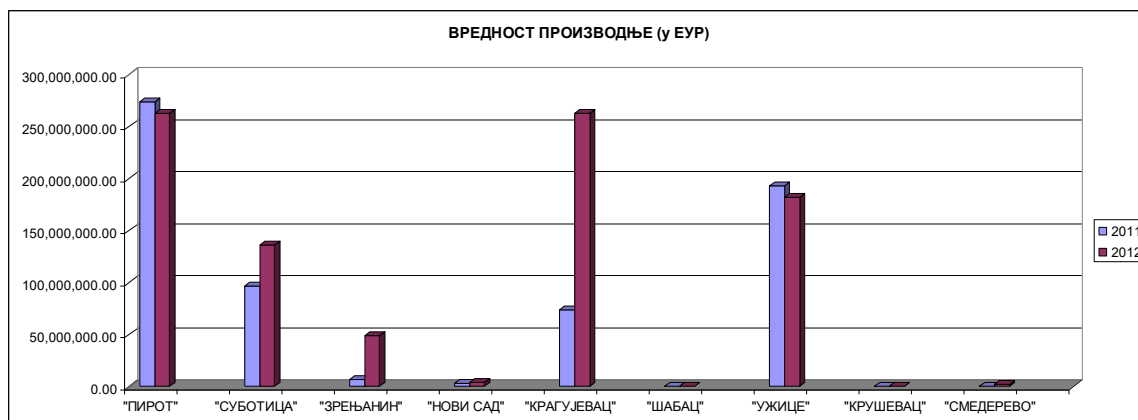
Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 46.881.281,00 евра (25,68%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 135.647.629,00 евра (74,32%).

У односу на 2011. годину укупна вредност реализоване производње мања је за 5,61%.

У Слободној зони „Смедерево” постоји један производни корисник који је остварио производњу у износу од 1.990.183,00 евра.

У укупној вредности произведене робе учешће домаћег репроматеријала износи 519.195,00 евра, а учешће страног репроматеријала 530.040,00 евра.

Од реализоване производње на домаће тржиште је пласирано производа у вредности од 183.183,00 евра (9,20%), док је укупна вредност производа пласираних на ино-тржиште 1.807.000,00 евра (90,80%).

Остварени приходи и расходи корисника који се баве производном делатношћу

У Слободној зони „Пирот” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2012. години приходе у износу од 33.168.574.000,00 динара, расходи износе 30.736.105.000,00 динара, а остварена нето добит износи 2.432.469.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Турес” из Пирота имало је приходе 27.151.960.000,00 динара, расходи износе 24.393.339.000,00 динара, а остварена добит износи 2.758.621.000,00 динара.

Предузеће „Тигар” А.Д. из Пирота имало је приходе 4.559.121.000,00 динара, расходи износе 4.547.601.000,00 динара, а остварена добит износи 11.520.000,00 динара.

Предузеће „Тигар Обућа” из Пирота имало је приходе 1.415.016.000,00 динара, расходи износе 1.757.790.000,00 динара, а остварени губитак износи 342.774.000,00 динара.

Предузеће „Новадис” из Пирота имало је приходе 18.184.000,00 динара, расходи износе 13.407.000,00 динара, а остварена добит износи 4.777.000,00 динара.

Предузеће „Елиса Про” из Панчева имало је приходе 24.293.000,00 динара, расходи износе 23.968.000,00 динара, а остварена добит износи 325.000,00 динара.

У Слободној зони „Зрењанин” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2012. години приходе у износу од 6.182.920.852,00 динара, расходи износе 6.160.983.888,00 динара, а остварена нето добит износи 21.936.964,00 динара.

Предузеће „Колпа” д.о.о. из Зрењанина остварило је добит у износу од 17.952.769,00 динара. Укупни приходи су били 850.903.517,00 динара, а расходи 832.950.748,00 динара.

Предузеће „Лк Арматуре” из Зрењанина имало је приходе 92.625.889,00 динара, расходи износе 79.608.695,00 динара, а остварена добит износи 13.017.194,00 динара.

Предузеће „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. из Зрењанина имало је приходе 4.866.423.000,00 динара, расходи износе 4.872.142.000,00 динара, а остварени губитак износи 5.719.000,00 динара.

Предузеће „Dat Draexlmaier Automotive GmbH ”- огранак Зрењанин имало је приходе 372.968.446,00 динара, расходи износе 376.282.445,00 динара, а остварени губитак износи 3.313.999,00 динара.

У Слободној зони „Суботица” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2012. години приходе у износу од 2.958.965.453,00 динара, расходи износе 3.166.784.466,00 динара, а остварени нето губитак износи 207.819.013,00 динара.

Предузеће „SIEMENS” из Београда имало је приходе 1.488.960.817,00 динара, расходи износе 1.400.330.323,00 динара, а остварена добит износи 88.630.494,00 динара.

Предузеће „DUNKERMOTOREN” д.о.о. из Суботице имало је приходе 110.531.857,00 динара, расходи износе 119.372.654,00 динара, а остварени губитак износи 8.840.797,00 динара.

Предузеће „NORMA GROUP” д.о.о. из Суботице имало је приходе 1.183.896.000,00 динара, расходи износе 1.366.439.000,00 динара, а остварени губитак износи 182.543.000,00 динара.

Предузеће „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. из Суботице имало је приходе 175.576.779,00 динара, расходи износе 280.642.489,00 динара, а остварени губитак износи 105.065.710,00 динара.

У Слободној зони „Нови Сад” производни корисник „Беларус Агропанонка” д.о.о. имало је приходе 488.273.762,00 динара, расходи износе 471.102.127,00 динара, а остварена добит 17.171.635,00 динара

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2012. години приходе у износу од 59.628.172.882,00 динара, расходи износе 60.290.382.029,00 динара, а остварен нето губитак износи 662.209.147,00 динара.

У Слободној зони „Шабац” није било корисника који су се бавили производном делатношћу.

У Слободној зони „Ужице” корисници који се баве производном делатношћу остварили су у 2012. години приходе у износу од 24.054.617.000,00 динара, расходи износе 23.926.337.000,00 динара, а остварен нето добитак износи 128.280.000,00 динара.

Предузеће „Ваљаоница бакра” А.Д. остварило је добитак у износу од 34.940.000,00 динара. Укупни приходи су били 11.142.747.000,00 динара, а расходи 11.107.807.000,00 динара.

Предузеће „Импол Севал” А.Д. остварило је добитак у износу од 399.143.000,00 динара. Укупни приходи су били 12.360.624.000,00 динара, а расходи 11.961.481.000,00 динара.

Предузеће „Импол Севал Техника” д.о.о. остварило је добитак у износу од 9.761.000,00 динара. Укупни приходи су били 481.178.000,00 динара, а расходи 471.417.000,00 динара.

Предузеће „Атлас” д.о.о. остварило је добитак у износу од 892.000,00 динара. Укупни приходи су били 353.810.000,00 динара, а расходи 352.918.000,00 динара.

Предузеће „Монтајн” д.о.о. остварило је добитак у износу од 1.973.000,00 динара. Укупни приходи су били 34.687.000,00 динара, а расходи 32.714.000,00 динара.

Стање потраживања и обавеза корисника који се баве производном делатношћу

У Слободној зони „Пирот” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 9.628.409.000,00 динара, а укупне обавезе су 5.973.063.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 4.650.037.300,00 динара, а обавезе 2.069.457.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 7.139.000,00 динара, а обавезе 3.460.392.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Турес” износе 6.861.407.000,00 динара, а укупне обавезе су 3.691.724.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 2.250.289.000,00 динара, а обавезе 293.632.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 4.603.729.000,00 динара, а обавезе 3.085.771.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар” А.Д. износе 2.223.454.000,00 динара, а укупне обавезе су 1.537.718.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.867.071.000,00 динара, а обавезе 1.056.996.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 119.767.000,00 динара, а обавезе износе 353.674.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Тигар Обућа” износе 517.824.000,00 динара, а укупне обавезе су 734.720.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 514.648.000,00 динара, а обавезе 713.460.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 2.975.000,00 динара, а обавезе износе 17.415.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Новадис” износе 1.594.000,00 динара, а укупне обавезе су 5.234.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 322.300,00 динара, а обавезе 1.702.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.261.000,00 динара, а обавезе 3.532.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Елиса Про” износе 24.130.000,00 динара, а укупне обавезе су 3.667.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 17.707.000,00 динара, а обавезе 3.667.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 5.878.000,00 динара, а обавезе нема.

У Слободној зони „Зрењанин” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 708.688.908,00 динара, а укупне обавезе су 1.124.458.995,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 178.310.590,00 динара, а обавезе износе 186.715.488,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 530.379.318,00 динара, а обавезе 937.743.507,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Колпа” д.о.о. износе 129.098.629,00 динара, а укупне обавезе су 215.247.345,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 22.602.201,00 динара, а обавезе 37.430.188,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 106.496.428,00 динара, а обавезе 177.817.157,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Лк Арматуре” износе 6.908.890,00 динара, а укупне обавезе су 4.437.428,00 динара. На домаћем тржишту нема потраживања, а обавезе износе 358.295,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 6.908.890,00 динара, а обавезе 4.079.133,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „DAD Draexlmaier Automotive” д.о.о. износе 522.699.000,00 динара, а укупне обавезе су 375.043.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 105.726.000,00 динара, а обавезе износе 43.551.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 416.974.000,00 динара, а обавезе 331.492.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Dat Draexlmaier Automotive GmbH ” – огранак Зрењанин износе 49.982.389,00 динара, а укупне обавезе су 529.731.222,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 49.982.389,00 динара, а обавезе износе 105.376.005,00 динара. На ино-тржишту потраживања нема, а обавезе 424.355.217,00 динара.

У Слободној зони „Суботица” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 306.385.763,00 динара, а укупне обавезе су 460.849.543,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.742.770,00 динара, а обавезе 56.333.961,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 304.642.993,00 динара, а обавезе 404.515.582,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „SIEMENS” д.о.о. износе 93.387.381,00 динара, а укупне обавезе су 18.450.816,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 1.125.141,00 динара, а обавезе 8.593.839,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 92.262.240,00 динара, а обавезе 9.856.977,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „DUNKERMOTOREN” д.о.о. износе 9.331.214,00 динара, а укупне обавезе су 3.765.238,00 динара. На домаћем тржишту потраживања нема, а обавезе износе 2.751.309,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 9.331.214,00 динара, а обавезе износе 1.013.929,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „NORMA GROUP” д.о.о. износе 199.754.726,00 динара, а укупне обавезе су 304.593.645,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 54.087,00 динара, а обавезе 31.451.857,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 199.700.639,00 динара, а обавезе износе 273.141.788,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „CONTITECH FLUID SERBIA” д.о.о. износе 3.912.442,00 динара, а укупне обавезе су 134.039.844,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 563.542,00 динара, а обавезе 13.536.956,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 3.348.900,00 динара, а обавезе 120.502.888,00 динара.

У „ФАС Слободна зона”, Крагујевац укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 11.227.453.677,00 динара, а укупне обавезе су 27.703.231.818,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 2.930.856.776,00 динара, а обавезе 466.269.962,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 8.296.596.901,00 динара, а обавезе 27.236.961.856,00 динара.

У Слободној зони „Шабац” није било корисника који су се бавили производном делатношћу.

У Слободној зони „Ужице” укупна потраживања корисника који се баве производном делатношћу износе 2.769.707.000,00 динара, а укупне обавезе су 3.055.719.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 680.544.000,00 динара, а обавезе 923.149.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 2.089.163.000,00 динара, а обавезе 2.132.570.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Ваљаоница бакра” АД износе 2.013.139.000,00 динара, а укупне обавезе су 1.386.662.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 505.741.000,00 динара, а обавезе 602.451.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 1.507.398.000,00 динара, а обавезе 784.211.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Импол-Севал” АД износе 688.915.000,00 динара, а укупне обавезе су 1.537.725.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 124.905.000,00 динара, а обавезе износе 222.576.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 564.010.000,00 динара, а обавезе износе 1.315.149.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Импол Севал Техника” д.о.о. износе 18.978.000,00 динара, а укупне обавезе су 71.345.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 15.582.000,00 динара, а обавезе 62.549.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 3.396.000,00 динара, а обавезе износе 8.796.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Атлас” д.о.о. износе 45.366.000,00 динара, а укупне обавезе су 59.987.000,00 динара. На домаћем тржишту потраживања износе 31.007.000,00 динара, а обавезе 35.573.000,00 динара. На ино-тржишту потраживања износе 14.359.000,00 динара, а обавезе 24.414.000,00 динара.

Укупна потраживања предузећа „Монтајн” д.о.о. износе 3.309.000,00 динара. Потраживања овог предузећа су са домаћег тржишта док иностраних потраживања нема.

Пословање корисника који се баве услужним делатностима

Поред корисника који се баве производном делатношћу, у свакој слободној зони постоје и корисници који се баве услужним делатностима, пре свега трговином. Ови корисници доприносе максималном искоришћењу расположивих капацитета сваке слободне зоне. Дobar пример позитивног утицаја поменутих корисника, на пословање слободне зоне имамо у Слободној зони „Нови Сад”, где друштво за управљање овом слободном зоном, баш захваљујући корисницима који се баве услужним делатностима, остварује добре резултате пословања.

У Слободној зони „Пирот” корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 12.957.215,00 евра.

Укупна вредност робе коју су корисници који се баве услужним делатностима извезли у иностранство износи 46.543.059,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 193.942,00 евра, односно 1,50% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

У Слободној зони „Зрењанин” корисници који се баве услужним делатностима унели су из иностранства у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 795.201,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 754.196,00 евра, односно 94,84% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 122.472,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У Слободној зони „Суботица” корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 23.093.460,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 4.548.472,00 евра, односно 19,70% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Пласмана робе на тржиште Републике Србије није било.

У **Слободној зони „Нови Сад”** корисници који се баве услужним делатностима унели су у слободну зону из иностранства и ускладиштили робу у вредности од 42.710.518,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 19.072.556,00 евра, односно 44,66% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 10.386.202,00 евра, односно 24,32% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

У **„ФАС Слободна зона”**, Крагујевац корисник „Н.Т.& L. FITTING SERBIA” који се бави услужном делатношћу унео је у слободну зону из иностранства и ускладиштио робу у вредности од 1.665.666,00 евра.

У **Слободној зони „Шабач”** корисници који се баве услужним делатностима унели су из иностранства у слободну зону и ускладиштили робу у вредности од 6.275.661,00 евра.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим извезена из слободне зоне износи 584.062,00 евра, односно 9,31% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Вредност робе која је ускладиштена, а затим оцарињена и пласирана на тржиште Републике Србије износи 4.827.071,00 евра, односно 76,92% од укупне вредности робе унете из иностранства у слободну зону.

Роба укупне вредности 864.528,00 евра је на крају пословне године и даље била ускладиштена у слободној зони.

У **Слободној зони „Ужице”** није било корисника који се баве услужном делатношћу.

У **Слободној зони „Смедерево”** није било корисника који се баве услужном делатношћу.

Табеларни приказ података који достављамо у прилогу чини саставни део овог извештаја.

Резиме

Укупни резултати пословања слободних зона у Републици Србији у 2012. години бележе раст у односу на 2011. годину. Овај раст резултат је пре свега значајног пораста укупног промета роба и услуга оствареног у „ФАС Слободна зона” Крагујевац, Слободној зони „Зрењанин” и Слободној зони „Суботица”.

Укупна вредност реализованог промета роба и услуга већа је за 95,23%. На ово повећање утицао је раст вредности увоза робе, која је у односу на 2011. годину већа за 154,19%, при чему је увоз репроматеријала већи за 187,77%, а увоз готових производа за 17,40%. **Извоз и пласман робе на тржиште Републике Србије,** као и вредност пружених услуга у слободној зони **порасли су у односу на 2011. годину за 48,14%.** Напомињемо да је извоз робе у 2012. години већи у односу претходну годину за значајних 60,53%.

Извоз робе произведене у слободним зонама већи је за 64,63% у односу на 2011. годину, док је извоз стране робе, која је ускладиштена а затим извезена, већи за 24,74%. У укупно оствареном извозу учешће робе произведене у слободним зонама износи 92,01%. Учешће стране робе, која је ускладиштена а затим извезена, у укупном извозу робе из слободних зона износи 7,99% и овај извоз је само статистички приказан, с обзиром да нема утицаја на девизни прилив.

Из Републике Србије у 2012. години извезено је робе у вредности од око 8.836.800.000,00 евра¹. **Учешће извоза робе из слободних зона у укупном извозу Републике Србије у 2012. години износило је 10,07% (890.203.245,00 евра).**

Истичемо да се предузећа, корисници слободних зона, „Фиат Аутомобили Србија”, „Ваљаоница бакра”, „Тигар Турес”, „Импол Севал” и „SIMENS”, налазе на листи десет највећих извозника из Републике Србије у 2012. години.

Промет услуга у слободним зонама повећан је за 12,94%. Највећи раст промета услуга забележен је у Слободној зони „Ужице” у износу од 470,44%, док је Слободна зона „Нови Сад” забележила највећи пад у посматраној категорији у износу од 26,67%.

Пружене услуге се првенствено односе на издавање пословног, производног и складишног простора као и на остале логистичке услуге које се пружају корисницима слободних зона.

Привредно друштво за управљање Слободном зоном „Пирот” које својим корисницима, поред издавања простора, пружа и комплетне логистичке услуге, остварило је највећи промет услуга у 2012. години. Међутим, имајући у виду да ова слободна зона кроз ниже цене својих услуга тежи да привуче нове кориснике промет услуга мањи је за 3,89% у односу на 2011. годину.

¹ Према подацима Агенције за промоцију и страна улагања

Такође, добар пример је и Слободна зона „Нови Сад”. Наиме, поменута слободна зона је до децембра 2012. године имала само једног производног корисника, али је привредно друштво „Слободна зона Нови Сад” д.о.о. претходних година инвестирало у изградњу пословног, производног и складишног простора и својим корисницима пружа читав сет логистичких услуга, и по том основу остварује добре резултате пословања.

Укупна вредност производње у слободним зонама у односу на 2011. годину већа је за 38,79%. Осим Слободне зоне „Пирот” и Слободне зоне „Ужице” где је забележен благи пад производње, у свим осталим слободним зонама остварен је раст посматране категорије. Највећи раст производње забележен је у „ФАС Слободна зона” Крагујевац. Обим производње у овој зони већи је за 255,22% у односу на претходну годину.

Значајно је истаћи да је дошло до **пораства учешћа домаћег репроматеријала у укупно утрошеном репроматеријалу за 153,59% у односу на 2011. годину.**

Број запослених који раде у слободним зонама износи 14.579 радника и у односу на 2011. годину повећао се за **83,87%.**

Обим инвестиционих улагања већи је за 95,10% у односу на 2011. годину. Највеће инвестиционо улагање реализовано је у „ФАС Слободна зона” Крагујевац у износу од 704.850.344,00 евра (93,28% укупних инвестиционих улагања у свим слободним зонама).

У Слободној зони „Шабац” италијански инвеститор „СБЕ Србија” инвестирао је 1.386.131,00 евра у изградњу фабрике и набавку опреме. Раст обима производње и инвестиција предузећа „СБЕ Србија” ће пратити дефинисани акциони план, који је повезан са развојем фабрике „Фиат Аутомобили Србија” из Крагујевца и других тржишта. За почетак, акциони план предвиђа пословне везе са „Фиат Аутомобили Србија” и другим компанијама на оближњим тржиштима. Степен искоришћења капацитета процењен је на 60-80%.

Предузеће „СБЕ Србија” тренутно запошљава 39 радника ангажованих на пословима припреме производње, док се део радника који ће радити у самом процесу производње налази на обуци у Италији.

Такође, Слободна зона „Шабац” је у марту 2012. године потписала уговор са Концерном „Фармаком МБ” који планира производњу акумулатора нове генерације БАТ технологије са увођењем новог производа АГМ батерије. Тренутно се ради на прикупљању потребних дозвола за почетак реализације пројекта. Целокупна производња ће бити извозно оријентисана, а планирани капацитет фабрике је 3.500.000 комада акумулатора. Предрачунска вредност пројекта је 24.800.000,00 евра, а планирано је запошљавање 635 лица.

Привредна друштва за управљање слободним зонама у 2012. години остварила су лошије пословне резултате у односу на 2011. годину. Тачније, нето добит смањена је за 60,95%. Ово смањење нето добити резултат је, пре свега, пада прихода привредних друштава за управљање слободним зонама проузрокованих тежњом истих да кроз ниже цене услуга задрже постојеће и привуку нове кориснике.

Привредно друштво „Слободна зона Ужице” д.о.о. које је у претходној години остварило добитак, у 2012. години исказало је значајан губитак. Основни разлози пословања са губитком су: високи трошкови закупа пословног простора (за привредно друштво за управљање слободном зоном и царински реферат), ниске цене шпедитерских услуга и постепено укључивање нових корисника. Како је од јануара 2013. године дошло до снижења цене закупа пословног простора и повећања цена шпедитерских услуга, очекује се да ово привредно друштво у 2013. години послује са добитком.

Такође, привредно друштво „СЗ ФАС” д.о.о. остварило је нето губитак који је у односу на 2011. годину већи за 2,15%. Напомињемо, да остваривање добити није приоритет овог привредног друштва, већ је приоритет стварање услова за заокруживање процеса производње у оквиру ове слободне зоне, кроз привлачење највећег броја коопераната предузећа „Фиат Аутомобили Србија” у ову слободну зону.

Привредно друштво „Слободна зона Смедерево” д.о.о. исказало је губитак у износу од 3.085.000,00 динара. Међутим, треба истаћи да је Слободна зона „Смедерево” Решење о давању сагласности за почетак рада дела подручја слободне зоне добила у другој половини 2012. године, те је то основни разлог оваквог пословног резултата.

Број корисника у слободним зонама у 2012. години повећан је за 7,45% у односу на 2011. годину. У 2012. години слободне зоне добиле су три нова производна корисника.

Закључак

Анализом Извештаја о пословању за 2012. годину, које су доставила привредна друштва за управљање слободним зонама, може се закључити да постоји позитиван тренд у најзначајнијим економским категоријама у односу на 2011. годину, и то: раст инвестиционих улагања, обима производње, вредности извоза робе произведене у слободној зони и броја запослених радника.

Истичемо да је у 2012. години вредност индустријске производње у Републици Србији мања за 2,2% у односу на претходну годину², док слободне зоне бележе раст обима производње за 38,79% у односу на 2011. годину.

Такође, у укупном извозу робе из Републике Србије слободне зоне учествовале су са 3,21% у претходној години, а у 2012. години са 10,07%.

Међутим, у односу на планове дате у елаборатима о постојању економске оправданости за одређивање подручја слободних зона, ови резултати су могли бити и бољи, нарочито у погледу средњорочних инвестиционих планова, где су реализовани обими инвестиционог улагања мањи од планираних што је највећим делом последица светске економске кризе.

Потребно је истаћи да су „ФАС Слободна зона“, Крагујевац и Слободна зона „Суботица“ у потпуности испуниле планове дате у елаборатима, док је код „Слободне зоне Ужице“ дошло до мањих одступања у делу који се односи на инвестиционе планове нових корисника „Атлас“ д.о.о. и „Копер-ком“ д.о.о. док је корисник „Импол Севал“ АД у потпуности реализовао планирани обим инвестиционог улагања.

У Слободној зони „Пирот“ дошло је до мањих одступања у погледу инвестиционог плана за 2012. годину. У Слободној зони „Зрењанин“ инвестициони планови дати у Елаборату о постојању економске оправданости за одређивање подручја проширења слободне зоне испуњени су на локацији Баглаш где је компанија „DAD Draexlmaier Automotive“ д.о.о. инвестирала 4.316.000,00 евра у опрему и нови производни погон за потребе „Фиат Аутомобили Србија“, док на локацији Ечка још увек није започета реализација инвестиционих планова датих у елаборату.

Слободна зона „Нови Сад“ није реализовала планове дате у Елаборату о постојању економске оправданости за одређивање подручја слободне зоне. Поменути Елаборатом планирано је успостављање шест производних програма, при чему ниједан није реализован. Реализација инвестиционог пројекта „Беларус Агропанонка“, који није био планиран елаборатом, започета је у новембру 2010. године када је отпочело опремање производног погона и монтирање машина, а прва производња у овој слободној зони реализована је током 2011. године. У јуну 2012.

² Према подацима Републичког завода за статистику

године подручје ове слободне зоне проширено је и на део комплекса Рафинерије нафте Нови Сад, где је предвиђена изградња новог постројења уљаре, а планирана вредност инвестиције износи 100.000.000,00 долара.

Слободна зона „Шабац” реализовала је инвестиционе планове дате у Елаборату о постојању економске оправданости за одређивање подручја слободне зоне, нарочито у погледу инвестиционих улагања италијанског произвођача „СБЕ Србија” (члан Весковини Групе, чија је основна пословна делатност производња шрафова, вијака и специјалних производа) који је инвестирао 1.386.000,00 евра у изградњу објекта и набавку опреме. Такође, запошљавање радника се одвија у складу са планом. Међутим, имајући у виду да је предузеће „СБЕ Србија” кооперант „Фиат Аутомобили Србија”, реализација планираног обима производње, запошљавања и даљег инвестиционог улагања у великој мери ће зависити од потреба „Фиат Аутомобили Србија” и других купаца њихових производа.

Концепцијски посматрано, слободне зоне постављене су као генератори развоја појединих подручја и региона земље. Слободне зоне омогућавају најбрже привлачење инвестиција у нову опрему и осавремењавање производних процеса што је кључна претпоставка за побољшање конкурентности и постизање већег извоза.

Имајући у виду да у Републици Србији већ постоји 11 слободних зона мишљења смо да у наредном периоду првенствено треба радити на привлачењу нових инвеститора у постојеће слободне зоне, а тек онда на повећању броја слободних зона.

У вези са напред наведеним, од посебног значаја је израда Мастер плана слободних зона у Републици Србији којим би се дефинисао број слободних зона на територији Републике Србије, узимајући у обзир равномеран регионални развој, обим и структуру расположиве радне снаге по регионима као и инфраструктурну опремљеност потенцијалних *greenfield* и *brownfield* локација.

Такође, потребно је радити на изменама и допунама Уредбе о ближим критеријумима за оцену економске оправданости одређивања подручја слободне зоне („Службени гласник РС”, број 69/06), којима би се критеријуми за оцену економске оправданости одређивања подручја слободне зоне додатно поштрили, нарочито у погледу обима инвестиционих улагања и броја новозапослених радника. Наведене мере би имале за резултат смањење притиска на формирање нових слободних зона, нарочито оних у којима раде произвођачи који су већ радили на територији Републике Србије.

Истовремено, потребно је радити и на изменама и допунама Правилника о облику и садржини извештаја о пословању слободних зона („Службени гласник РС”, број 70/06) којима би образац извештаја био усклађен са потребом вршења детаљније анализе пословања корисника слободних зона и утицаја њиховог пословања на привреду Републике Србије.

Влада је у марту 2011. године усвојила Стратегију развоја слободних зона у Републици Србији за период од 2011. до 2016. године („Службени гласник РС”, број 22/11), која представља први стратешки развојни документ из области развоја слободних зона који на конзистентан и целовит начин дефинише основне развојне правце слободних зона и начине њиховог остваривања у наредним годинама. Један од најважнијих разлога доношења стратегије је тај што досадашњи развој слободних зона није испунио очекивања. У великој мери на ово су утицали укупни услови пословања у слободним зонама Републике Србије, у односу на услове пословања у слободним зонама суседних земаља, где се пре свега мисли на пореске олакшице, царинску процедуру, као и подстицајне мере локалне самоуправе.

Имајући у виду да царинска ослобођења за кориснике слободне зоне све више губе на значају, с обзиром на тенденцију снижавања увозних царина до њиховог потпуног укидања према земљама ЕУ, наметнула се потреба за увођењем додатних стимулативних мера које би слободним зонама омогућиле даљи просперитет. Под додатним стимулативним мерама, пре свега се мисли на пореске олакшице за кориснике слободних зона, као и подстицајне мере локалне самоуправе.

Управа за слободне зоне је у складу са акционим планом наведене Стратегије иницирала измене Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом и без права на одбитак претходног пореза, Закона о порезу на добит правних лица, као и Закона о порезу на додату вредност.

Истичемо да је 2. новембра 2011. године ступио на снагу Правилник о изменама и допунама Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом и без права на одбитак претходног пореза („Службени гласник РС”, број 79/11), којим је прописано да су корисници слободних зона ослобођени од плаћања ПДВ-а на потрошњу енергената у слободним зонама.

Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, број 101/11), који је ступио на снагу 7. јануара 2012. године, а почео да се примењује од 1. фебруара 2012. године, уведен је нови порески подстицај за кориснике слободних зона који се баве производном делатношћу у смислу умањења обрачунатог пореза на добит правних лица у износу од 100% за добит остварену обављањем производне делатности у слободној зони.

Међутим, Законом о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС”, број 119/12), који је ступио на снагу 15. децембра 2012. године, поменути порески подстицаји су укинута, што је код већине корисника слободних зона протумачено као правна несигурност, имајући у виду да овај порески подстицај није ни почео да се примењује.

Такође, Законом о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Службени гласник РС”, број 119/12), који је почео да се примењује од 1. јануара 2013. године, прописано је, између осталог, и да се ПДВ не плаћа на промет добара и услуга у слободној зони, а за које би обвезник – корисник слободне зоне имао право на одбитак претходног пореза када би та добра односно услуге набављао за потребе обављања делатности ван слободне зоне.

С тим у вези, министар надлежан за послове финансија и привреде донео је Правилник о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом на одбитак претходног пореза („Службени гласник РС”, број 120/12) који је ступио на снагу 1. јануара 2013. године.

На овај начин отклоњени су недостаци примене ПДВ-а у слободним зонама, што се пре свега односило на обављање промета робе и услуга у слободној зони (пословна сарадња предузећа „Фиат Аутомобили Србија” са кооперантима у оквиру слободне зоне).

Прави ефекти горе поменутих пореских подстицаја за кориснике слободних зона очекују се у овој и у наредним годинама.

Такође, локална самоуправа може стимулативним мерама значајно утицати на развој слободних зона. Закон о слободним зонама потенцира активно учешће органа локалне самоуправе као могућег оснивача слободне зоне и такође пружа могућност да локална самоуправа даје додатне подстицајне мере за пословање у оквиру слободне зоне. У том смислу се, код оснивања слободне зоне, обавезно тражи мишљење органа локалне самоуправе о оправданости оснивања исте. Оснивање слободне зоне треба да се базира на реалним могућностима, а не само на жељи органа локалне самоуправе или регионалних органа, да на својој територији поседују слободну зону. Сходно својим овлашћењима, локална самоуправа може да донесе одлуку о погодностима за изградњу објеката и инфраструктуре на подручју слободне зоне, да омогући обезбеђење грађевинских и употребних дозвола по убрзаном поступку, као и да елиминише сва друга административна одуговлачења. У нашој пракси добра сарадња органа локалне самоуправе са слободним зонама присутна је у Пироту и Ужицу, где су органи локалне самоуправе донели низ одлука о стимулативним мерама за пословање у оквиру слободне зоне. Остале слободне зоне, бар за сада, немају подршку органа локалне самоуправе у погледу одређених повластица.

С тим у вези, веома је важно да Управа за слободне зоне, активно учествује у реализацији дела акционог плана Стратегије развоја слободних зона Републике Србије за период од 2011-2016. године који се односи на усвајање подстицајних мера од стране локалних самоуправа за кориснике слободних зона.

Имајући у виду напред наведено, може се закључити да је током 2011. и 2012. године држава пружила значајнију институционалну подршку концепту слободних зона, пре свега кроз увођење нових пореских подстицаја за кориснике слободних зона. У наредном периоду треба радити на даљој реализацији акционог плана који је дефинисан поменутом Стратегијом.

Предлог мера

Ради реализације закључка овог извештаја, а у складу са усвојеном Стратегијом развоја слободних зона у Републици Србији за период од 2011. до 2016. године, неопходно је радити на даљој реализацији акционог плана који је дефинисан овом стратегијом нарочито у погледу сарадње Управе за слободне зоне са представницима локалних самоуправа са циљем усвајања подстицајних мера за кориснике слободних зона на чијој територији постоје слободне зоне.

Прилог: табела x 7